

ANALİZ

SEMT PAZARLARI

Şehir ve kasabalarımızda semt ve mahalle pazarlarını cazip hale getirelim, sorunlarını giderelim, erişimlerini kolaylaştıralım. Bakkaliyede ulusal marketlere teslim olduk, bari semt pazarları yoluyla yerel mahsullerimizi tüketerek çiftçilerimize destek olalım.

07.03.2021 05:30:19

Semt Pazarları

Yaşadığımız şehir ve kasabalar hepimizin ortak sevdası, ortak mekânlarımız. Buraların kalkınmasını ve gelişmesini arzu ediyorsak yapmamız gereken işlerden biri de yerel üretimi desteklemektir. Bunun başlıca yollarından biri de semt pazarlarında yerel üreticiye pozitif ayrımcılık yapmaktan geçmektedir.

Bugünkü konumuz "semt pazarları"... Hani şu haftanın belli günlerinde sokak ve caddelerimizi işgal eden alt ve orta gelir grubunun müdavimi olduğu alışveriş mekanları... Maalesef semt pazarlarımız arzu ettiğimiz düzeyde değiller. Kapalı olanlar da dahil, açık alanlarda cadde ve sokaklara kurulan pazarlar adeta sorunlar yumağı, pazarcıların durumu ise daha da vahim. İstisnalar hariç, yerel yönetimlerin bu pazarların daha iyi şartlarda kurulması ve hizmet vermesi yönünde bir gayreti çok az görülmekte, haftanın bir günü kuruluyor nasıl olsa denilerek adeta görmezden gelinmektedir.

Bir hafta boyunca yağmurda çamurda ettikleri, biçtikleri, hasat ettikleri mahsulleri en taze ve en ucuz şekilde semt pazarlarında şehirli tüketici ile buluşturan çiftçilerimiz en üst düzeyde desteği hak ettikleri halde maalesef böyle olmamaktadır.

Diyorum ki; semt pazarları nerede kuruluyorsa orası için, şu an yaşadığımız yer olarak bakacak olursak Samsun şehri için çok önemli. Neden mi? (Ben örneklerimi Samsun üzerinden vereyim, başka yerlerde olanlar da kendi çevrelerini ona göre değerlendirsınler):

Samsun'da semt pazarlarına gidenler bilir... Gerek Çarşamba gerek Bafra ovalarında çok sayıda çiftçi semt pazarları için üretim yapmakta, bizzat kendileri mahsullerini belli günlerde ailece bu pazarlara getirip satmakta, bu yolla çok ciddi miktarda sıcak paranın il içinde (Samsun'da) kalmasına vesile olmaktadır. Bu çiftçilerimiz sayesinde şehrin ovalar yönünde yakın çevresindeki köyler nüfuslarını muhafaza etmekte, kırdan kente göç diğer taraflara göre daha yavaş cereyan etmektedir. Böylece köylü köyünde kalırken, köylülükten de çiftçiliğe geçmektedir. Bu vesileyle yerel üretimi ulusal düzeye çıkararak, ya da hallerde komisyonculuk yaparak tüccar çiftçi olanlar vardır. Bunun için gerek kırsal nüfusun köyde kalıp üretmeye devam etmesini istiyorsak, gerekse yakın çevremizden daha ucuza ve daha taze sebze-meyve yemek istiyorsak ürünlerini pazara götüren çiftçilerimize ayrıcalık tanıyalım, onlara yardımcı olalım. Semt pazarlarında onların her türlü ihtiyaçlarını karşılayarak devamlılıklarını sağlayalım.

Beklentimiz ne? Pazarlar adam gibi denetlensin, bir düzen olsun, intizam olsun. Zırt pırt yer değiştirmesin, kolay ulaşılır olsun, pazarcıyı rahat satış yapacak onu mutlu edecek bir ortam olsun, hak hukuk gözetilsin. Tuvaleti, suyu, mescidi (seyyar da olsa o gün için) hizmet versin. Pazarcılık teşvik edilsin. Halden alıp satanlara göre (bu durumda başka illerin mahsulleri satıldığı için para da başka illere gitmiş oluyor) yerli, yani Samsunlu olup, kendi üretip kendi satanlar korunup kollansın.

Lütfen pazarları bir gezip görün. Zabıta fiş kesip gidiyor, denetim yok. Burada gıda denetiminden bahsetmiyorum, o ayrı bir konu. Pazarın düzeninden, intizamından bahsediyorum. Yürüyecek yol yok, vatandaşın pazar arabaları, dikilip yol ortasında hasret gidermeleri zaten problem. Buna bir de pazarcıların tezgâh önü işgalleri, hijyene dikkat etmemeleri, argo konuşmaları, gereksiz bağırtı çağırıtları eklendiğinde pazarlar itici oluyor. İşte burada denetim şart; fakat nerde öyle belediye, nerde o bilinçte zabıta?

Bayanların hafta içi mesailerini, hafta sonu diğer işleri, çekirdek aileye geçiş ile birlikte çocukları bırakacak kimse olmayışı, otopark problemleri nedeniyle pazar yerine ulaşma güçlüğü, erkeklerin zaten pazara gitme konusunda isteksizlikleri ve daha birçok sebep halkımızı artık büyük ölçüde zaten pazara gitmekten alıkoyuyor. Bütün bu durumlarda alternatif istesek de istemesek de ulusal ve uluslararası marketler oluyor.

Sonuç; çok önemli miktarda paranın il dışına çıkmasını istemiyorsak semt pazarlarına önem verelim, onları yaygınlaştıralım. Halkımız taze ve ucuz sebze-meyveyi semt pazarlarından ve özellikle yerli üreticiden alırsa il ekonomisi için çok önemli miktarda

para yine il içinde kalır. Çiftçimiz pazardan elde ettiği geliri yine Samsun'da harcayacağından bu da yerel ekonomiye ayrı bir can simidi olur.

Bütün bunlar için semt pazarlarını çekici hale getirelim, sorunlarını giderelim, erişimlerini kolaylaştıralım. Halkımız rahat alışveriş yapsın, ulusal marketler yerine yerel pazarları tercih etsin, bari bu yolla paramız il dışına çıkmasın. İlde kalan para yeni yatırımların önünü açsın, çiftçilerimiz ekim alanlarını genişletsin, sattıkça üretimlerini arttırsın. Kazandıkça mutlu olsun, fındık dikip şehre kaçmasın. Samsun'un geliri artsın, Samsun kalkınsın.

İdarecilerimiz bu bilinçte olsun, hemşerilerimizde bir farkındalık oluşsun, gıda güvenliğimiz tehlikeye girmesin, vatandaşımız pazarlar vasıtasıyla bir nebze de olsa rahat nefes alsın... Çok bir şey mi istiyoruz?

Prof. Dr. Cevdet YILMAZ